

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ของ
ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้เขียน   นายเอกลักษณ์ เจนจบวิทย์

ปริญญา   เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.ดร.ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์

ประธานกรรมการ

รศ.ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ

กรรมการ

รศ.พรทิพย์ เชียรธีรวิทย์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในการใช้บริการรถไฟฟ้าเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการเก็บแบบสอบถามจากประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ราย โดยแบ่งออกเป็นผู้ใช้บริการรถไฟฟ้า จำนวน 200 ราย และเป็นผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลจำนวน 200 ราย จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองโลจิท (Logit Model)

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 55.25 มีช่วงอายุ 21-30 ปี มีสถานภาพโสดร้อยละ 79.25 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 50.75 ประกอบอาชีพพนักงานเอกชนร้อยละ 55.75 มีรายได้อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาทต่อเดือน

ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมในวันที่ทำแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการใช้บัตรประเภทเที่ยวเดียวในการจ่ายค่าโดยสารเฉพาะผู้ใช้บริการรถไฟฟ้า ร้อยละ 49.5 มีการเดินทางโดยลำพังร้อยละ 66.75 ไม่มีเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปี ร่วมเดินทางร้อยละ 97

ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมทั่วไปพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเลือกวิธีการเดินทางโดยใช้รถไฟฟ้าเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 368 ราย ร้อยละ 92 ความถี่ในการเดินทางในรอบสัปดาห์

7-10 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 216 ร้อยละ 54 ช่วงเวลาที่เดินทางเป็นประจำ 6.00-9.00 น. จำนวน 304 ราย ร้อยละ 76 และ 15.01-18.00 น. จำนวน 290 ราย ร้อยละ 72.5 มีที่พักอาศัยไม่ใกล้กับสถานีรถไฟฟ้าฯ จำนวน 219 ราย ร้อยละ 54.75 สถานีปลายทางไม่ใกล้กับสถานีรถไฟฟ้าฯ จำนวน 208 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 แหล่งข่าวที่ได้รับเกี่ยวกับวิธีการเดินทาง โฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์ จำนวน 400 ร้อยละ 100 ความคิดเห็นที่มีผลต่อการเลือกวิธีการเดินทาง คือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมีความสำคัญ จำนวน 317 ราย ร้อยละ 79.25 ทางเลือกในการจ่ายค่าโดยสารที่หลากหลาย จำนวน 271 ราย ร้อยละ 67.75 และความตรงต่อเวลาของวิธีการเดินทาง จำนวน 377 ราย ร้อยละ 94.25

พบว่าปัจจัยและคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการขนส่งส่วนบุคคล จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่ากลุ่มผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นกลุ่มคนที่ต้องการความเป็นส่วนตัว ในขณะที่เดินทางสูงโดยไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงมีความเป็นส่วนตัวมากกว่าเพศชาย และมีอายุโดยเฉลี่ย 29 ปี โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนและเจ้าของธุรกิจมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,000 บาท ซึ่งเป็นผู้มีความมั่นคงทางการเงิน และมีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และปัจจัยและคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรถไฟฟ้าฯ จากการสำรวจจากแบบสอบถามพบว่ากลุ่มผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าฯ จะคำนึงถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่ต่ำ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากกลุ่มผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าฯ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 19,000 บาท และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนและกำลังศึกษาอยู่ซึ่งเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงและมีสถานภาพโสด และมีอายุเฉลี่ย 26 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยเริ่มทำงานและต้องเก็บออมเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคต

นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้โอกาสในการใช้บริการรถไฟฟ้าฯ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผู้เดินทางเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางมีความสำคัญเนื่องจากผู้เดินทางต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและผู้เดินทางมีที่พักอาศัยอยู่ใกล้กับสถานีรถไฟฟ้าฯ เนื่องจากผู้เดินทางต้องการลดเวลาในการเดินทางไปยังจุดหมายต่างๆ ส่วนปัจจัยที่ทำให้โอกาสในการใช้บริการรถไฟฟ้าฯ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ มีผู้ร่วมเดินทางเนื่องจากการเดินทางโดยขนส่งสาธารณะโดยมีผู้ร่วมเดินทางไปด้วยนั้นจะทำให้การเดินทางไม่มีความคล่องตัวและมีความล่าช้า

Independent Study Title	Factors Affecting the Use of Mass Transit System of People in Bangkok	
Author	Mr. Aggkaluk Jenjobwit	
Degree	Master of Economics	
Independent Study Advisory Committee	Asst.Prof.Dr. Piyaluk Buddhawongsa	Chaiperson
	Assoc.Prof.Dr. Sasipen Phuangsaichai	Member
	Assoc.Prof. Porntip Tianteerawit	Member

ABSTRACT

The objectives were to study the behavior and the determining factors affecting the use of mass transit system of people in Bangkok. Information were obtained by questionnaire interview from 400 samples of Bangkok population which could be distinguished into 200 BTS (Bangkok Mass Transit System) sky-train users and 200 private car users. Analysis was based on the results of descriptive statistics and Logit model application.

The majority of the questionnaire respondents could be described as female 55.25%, aged 21-30, single 79.25%, with bachelor's degree education 50.75%, private business employee 55.75%, and having 10,001-20,000 baht average monthly income.

On the day they were interviewed, the questionnaire respondents indicated their traveling behavior as buying one-way ticket in the case of sky-train passengers 49.5%, traveling alone 66.75%, and not taking children under 12 years old along 97%.

In general almost all respondents used to choose sky-train as means of transportation 368 persons or 92%, riding sky-train 7-10 trips per week 215 persons or 54%, taking the sky-train regularly during 6.00-9.00 a.m. 304 persons or 76%, during 15.01-18.00 p.m. 290 persons or

72.50%, residing for away from the stations 219 persons or 54.75%, the ultimate destination not close to the sky-train stations 208 persons or 52%, learning about the sky-train service from radio and television 100%. The factors determining their choice to use sky-train were travel expense 317 persons or 79.25%, variety in the ticketing system 271 persons or 67.75%, and punctuality of the train schedules 377 persons or 94.25%.

Those who chose to use private car in most cases were found to be persons who wanted high privacy while traveling and did not pay attention to the higher travel cost. They were mostly female who needs high privacy by nature, 29 years old on the average, private business employee or owner-operation of a business, with 25,000 baht average monthly income, with high financial security, and having education higher than bachelor's degree level. Those who chose to use sky-train services gave high consideration to the relatively low cost of traveling because of different background, individuals in this group had averagely 19,000 baht monthly income, were private business employee or student, predominantly male, unmarried, 26 years old on the average which was in the early stage of working age and needs to save money for long term economic security.

The factors that might contribute to a greater demand for one to use sky-train services at statistically significant level were found to be travel expense if it can save cost, close proximity of residence to the train stations for it can save time to get to various destinations. The factor that might cause traveler not to take the sky-train at statistically significant level appeared to be having traveling company because having other persons along the trip in mass transit means may give rise to inflexibility and delay.